

Izaicinājumi un iespējas ES mērķu sasniegšanai

S. Namatēva
Latvijas Zaļais punkts

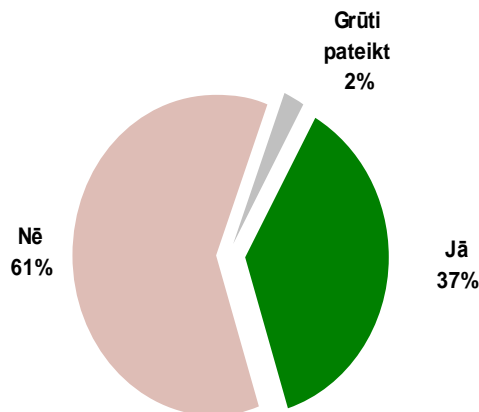

1. Dalītā vākšana

Izaicinājumi

- Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras blīvums ir pietiekams vai tuvu pietiekamam **68 pašvaldībās** (t.sk. 5 pilsētu un 63 novadu pašvaldības), jeb 760 tūkstošiem (**37,9%**) iedzīvotāju¹
- *"Vai Jūs/ Jūsu ģimene šķirojat mājsaimniecības atkritumus?"²*

¹Pētījums "Eiropas Savienības fondu 2014-2020. gada finanšu plānošanas perioda potenciāli atbalstāmo vides aizsardzības aktivitāšu ekonomisko ieguvumu novērtējums"

² SKDS pētījums par atkritumu šķirošanu, 2014

Iespējas

➤ **LIELS** attīstības potenciāls,
t.sk. Rīgā:

- **sabiedrības paradumu maiņa**

- 41% iedzīvotāju *drīzāk* šķirotu atkritumus, 14% - *drīzāk ne* (SKDS 2014)

- **infrastruktūras izveide**

- normatīvā regulējuma pilnveide par šķirošanas vietām

- ES fondu līdzekļi infrastruktūrai un specializētajam transportam - *2014-2020g. ~ 5milj EUR*

Pārstrādei derīgo materiālu šķirošana

Izaicinājumi

- Vai mehāniskās šķirošanas iekārtu tehnoloģijas, to nolietojums un reālās ekspluatācijas jaudas palīdzēs sasniegt ES direktīvu mērķus?
- Vai atdalītie materiāli nonāk (un nonāks) pārstrādē?

- **Palielināt pārstrādei nododamo atkritumu apjomu:**
  - 2014.-2015.gadā uzbūvēto atkritumu šķirošanas līniju (Daugavpils, Rēzekne, Liepāja, Getliņi, Piejūra) ekspluatācija un regulārs rezultātu izvērtējums
  - ES fondu līdzekļi jaunām šķirošanas līnijām apvienotām ar pārstrādi

Fiskālie instrumenti

Izaicinājumi

- Vai nodokļi, kas saistīti ar atkritumu apsaimniekošanu, ir efektīvi, lai atkritumus no noglabāšanas «novirzītu» uz pārstrādi?
- Nodoklis par atkritumu apglabāšanu ir viens no zemākajiem ES.¹

¹EK ziņojums par valsti – Latvija (2015), 26.02.2016

Iespējas

- Nodokļa palielināšana par atkritumu apglabāšanu veicinātu pārstrādi un novirzītu atkritumus no poligoniem
(EK ziņojums par valsti – Latvija (2015), 26.02.2016)
- Pēc iespējas drīzāka Dabas resursu nodokļa likuma grozījumu apstiprināšana Saeimā un stāšanās spēkā

Pārstrāde

Izaicinājumi (I)

- Lai gan Latvijā tiek radīts mazāk sadzīves atkritumu nekā vidēji ES, tomēr tie vairāk nekā citās ES valstīs tiek apglabāti poligonos -
  - 84 % sadzīves atkritumu nonāk poligonos, ES vidēji – 33 %;
  - 12 % pārstrādei, ES vidēji - 27 %*

* EK ziņojums par valsti – Latvija (2015), 26.02.2016

Izaicinājumi (II)

- Pārstrādes jaudas < atkritumu veids

Piemērs: Papīra, kartona pārstrāde - kopējā jauda 10,7 tūkstoši tonnu gadā

- 2014-2020.gadā iepakojuma pārstrādei no ES

fondiem paredzēti **?** EUR

- ES fondu nauda pārstrādes iekārtām, ja 90% izejmateriāla nāk no Latvijas **?**

➤ **Pārstrādes jaudu attīstība:**

- 2014-2020.g. ES fondu pieejamība atkritumu pārstrādes projektiem t.sk. būvniecībai un iekārtām

➤ **Dalitās vākšanas attīstīšana + 'jauno' mehānisko šķirošanas līniju pilnvērtīga ekspluatācija = lielāks pārstrādei nododamo Latvijā radītu atkritumu apjoms**

www.zalais.lv

- draugiem.lv/atkritumi
- twitter.com/zalaispunkts/
- Facebook - Zaļais punkts
- YouTube - ZalaisPunkts

LATVIJAS
ZAĻAIS PUNKTS